

Factsheet

Prognose- en Scenariomodel

Zicht op verwachte omvang en kosten van jeugdzorg en Wmo

Het Sociaal Domein kent vele uitdagingen. Zo groeit de vraag naar zorg en ondersteuning, terwijl de budgetten onder druk staan. Ook wet- en regelgeving en integrale samenwerkingseisen maken het werk complexer. Gemeenten staan daarom voor de opgave om slimme, innovatieve en duurzame oplossingen te vinden om de kwaliteit te waarborgen en tegelijkertijd de kosten beheersbaar te houden. Het Prognose- en Scenariomodel helpt daarbij. Het biedt inzicht in huidige en verwachte omvang en kosten, zodat je beter kunt sturen.

Het Sociaal Domein is een breed werkveld dat behoorlijk onder druk staat. Diverse oorzaken liggen daaraan ten grondslag. De komende jaren neemt bijvoorbeeld de vergrijzing toe. In 2041 verwacht het CBS zo'n 4,7 miljoen 65+'ers, waarvan 1/3 ouder is dan 80 jaar.¹ Dit zorgt voor druk op de zorg vanuit de patiëntenkant, omdat ouderen een groter beroep doen op zorg. Vergrijzing zorgt er daarnaast ook voor dat het aantal werkenden ten opzichte van het aantal niet-werkenden toeneemt. Er zijn dus minder mensen die kunnen zorgen voor een groeiende groep zorgbehoevenden. Bovendien worden ook op financieel vlak de sociale lasten door een kleine groep gedragen.

Meer zorg, minder budget

Niet alleen bij ouderen, maar ook in de jeugdzorg zien we de vraag toenemen. Zo maakte in 2019 zo'n 10% van de jongeren gebruik van een vorm van jeugdzorg.² Ondanks de toegenomen druk, worden de budgetten voor zorg en ondersteuning steeds lager. Het is daarom cruciaal voor gemeenten om inzicht en grip te hebben op de zorgvraag en -behoeften van de eigen inwoners.

Het Prognose- en Scenariomodel kan hierbij helpen door op basis van historische data en andere relevante factoren de toekomstige zorgvraag in kaart te brengen.

Prognose- en Scenariomodel

Het Prognose- en Scenariomodel berekent op basis van historische trends en ontwikkelingen de te verwachten omvang en kosten van de jeugdzorg en de Wmo. Hiervoor gebruikt het data uit het berichtenverkeer. Het model voorspelt de uitkomsten per maand en tenminste twee jaar vooruit. De voorspellingen zijn gebaseerd op de ontwikkelingen (in de omvang) van de zorg en de werkelijk (gedeclareerde) kosten van de afgelopen 5 jaar en worden genereerd aan de hand van een dynamische statistische methode die rekening houdt met zowel lange termijn ontwikkelingen als terugkerende seizoensinvloeden en korte termijn ontwikkelingen. De resultaten bevatten ook een betrouwbaarheidsmarge, die aangeeft tussen welke waarden de prognoses mogelijk kunnen fluctueren. Standaard worden de prognoses elk kwartaal geüpdatet, maar een hogere of lagere frequentie is ook mogelijk.

[1] <https://www.zorgvoorbeter.nl/veranderingen-langdurige-zorg/cijfers-vergrijzing>

[2] <https://longreads.cbs.nl/jeugdmonitor-2020/ontwikkeling-van-de-jeugdzorg-2015-2019/>

Inzicht aan de hand van 3 factoren

Het model maakt de volgende 3 factoren inzichtelijk:

- 1. Het aantal actieve zorgtrajecten per maand**
- 2. De gemiddelde kosten van een zorgtraject**
- 3. De prijsstijgingen als gevolg van inflatie en prijsindexatie**

Door onderscheid te maken in deze drie factoren verkrijgt je niet alleen inzicht in de ontwikkeling van de totale kosten van de jeugdzorg of Wmo, maar ook in de invloed van de afzonderlijke factoren, eventueel gedifferentieerd op productcategorie of geografisch gebied. Zo zie je hierdoor bijvoorbeeld welk deel van de stijging wordt verklaard door een toename van het aantal zorgtrajecten (volume-effect) en welk deel door een stijging van de kosten per traject (prijs-effect). En als er sprake is van een prijsstijging, welk deel is dan te verklaren door een gemiddelde verzwaring van de zorg (hogere reële kosten per traject) of juist door autonome prijsstijgingen als gevolg van inflatie en prijsindexatie?

Verbeterde ketensamenwerking

Het gebruik van een prognosemodel biedt ook de mogelijkheid om de samenwerking tussen verschillende instanties en disciplines te verbeteren. Dankzij inzicht in de zorgvraag en -behoeften van inwoners kun je de uitvraag beter afstemmen met zorgverleners en andere stakeholders.

Gericht investeren en scenario's beleidsmaatregelen

Het Prognosemodel helpt je gericht te investeren in de zorg die nodig is, wat kan helpen om kosten te beheersen en de kwaliteit van zorg te waarborgen. Zo kan er bijvoorbeeld meer focus worden gelegd op preventieve zorg, waardoor er minder vraag is naar dure specialistische zorg op lange termijn. Bovendien kun je het Prognosemodel goed gebruiken voor het opstellen van je meerjarenbegroting en het doorrekenen van scenario's.

Door in het model te draaien aan de knoppen van instroom, doorlooptijd en prijs kunnen de verwachte effecten van beleidsmaatregelen inzichtelijk worden gemaakt ten opzichte van de prognose.

Verbeterd beleid

De uitkomsten van het model worden verwerkt in een PowerBI-rapportage. Deze rapportage kun je gebruiken voor verdere analyse en bijvoorbeeld het evalueren van je beleid. De gegevens van elk moment van voorspellen worden namelijk bewaard en kunnen met elkaar vergeleken worden. Zo kan ook de ontwikkeling en kwaliteit van de prognoses gevolgd worden en kun je met terugwerkende kracht de realisatie in detail vergelijken met de verschillende prognoses en je beleidsmaatregelen.

Maatschappelijk. Datagedreven

Van Dam Datapartners gelooft in de kracht van data en het maken van datagedreven beslissingen. Omdat we ons inzetten voor organisaties die het verschil maken in onze samenleving, zetten we alles op alles om onze klanten te helpen hun maatschappelijke taak- en doelstellingen te bereiken. Strategie, beleid en uitvoering onderbouwen met data, dát is ons uitgangspunt. We ondersteunen je niet alleen bij het in kaart brengen van de huidige en gewenste situatie, maar begeleiden je ook bij de technische keuzes en de daadwerkelijke implementatie. Door samen naar het totale plaatje te kijken, zorgen we voor inzichten, oplossingen en veranderingen die passen bij jouw gemeente.

Over het Prognose- en Scenariomodel

Het Prognose- en Scenariomodel laat je zien hoe de jeugdzorg en Wmo in jouw gemeente zich in omvang en kosten kunnen ontwikkelen. Het biedt grip, controle en overzicht voor nu en in de toekomst.

- **Weet wat je kunt verwachten**
Betrouwbare korte- en langetermijnvoorspellingen aan de hand van data
- **Slimmer sturen en samenwerken**
Inzicht helpt je in de afstemming met partners en keuzes voor investeringen
- **Evalueer je beleid**
Vergelijk de realisatie met de voorspellingen en je beleidsmaatregelen

Meer weten?

Neem contact op met onze experts:

- ✉ **Marloes Janssen**
- ✉ **Harm Nico Plomp**